ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.5.2026 г.
COM(2026) 262 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

чрез която на Испания се разрешава да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, определени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263
(Задействане на националната клауза за дерогация)

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

чрез която на Испания се разрешава да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, определени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263
(Задействане на националната клауза за дерогация)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[1], и по-специално член 26 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2024/1263 заедно с изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит[2] и изменената Директива 2011/85/ЕС на Съвета относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки[3] са основните елементи на изменената рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката има за цел да се гарантират устойчивост на обслужването на държавния дълг и устойчив и приобщаващ растеж чрез реформи и инвестиции. Тя насърчава националната ангажираност и има средносрочна насоченост, съчетана с ефективно и съгласувано прилагане на правилата.

(2) Максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени в препоръка на Съвета в съответствие с член 17, параграф 1, член 19 или член 20 от Регламент (ЕС) 2024/1263, са единственият оперативен референтен показател за годишния фискален надзор на всяка държава членка и са в центъра на новата рамка за икономическо управление. С максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени в посочената препоръка на Съвета, се установява бюджетно ограничение за четири или пет години, което се основава на четиригодишен период на корекция, който може да бъде удължен с допълнителен период до три години.

---

1 ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 Г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).

3 Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).

(3) Рамката предвижда гъвкавост при прилагането на правилата в случай на извънредни обстоятелства извън контрола на държавите членки, които оказват значително въздействие върху публичните финанси, в съответствие с член 26 от Регламент (ЕС) 2024/1263. В този случай по искане на държава членка и по препоръка на Комисията, основана на нейния анализ, Съветът може, в четириседмичен срок от препоръката на Комисията, да приеме препоръка, с която да позволи на съответната държава членка да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните си разходи, заложени от Съвета, когато i) извънредни обстоятелства извън контрола на държавата членка ii) оказват значително въздействие върху публичните финанси на тази държава членка и iii) при условие че това отклонение не застрашава фискалната устойчивост в средносрочен план. Съветът следва да определи срок за прилагането на това отклонение.

(4) На срещата си във Версай на 10—11 март 2022 г. държавните и правителствените ръководители се ангажираха да укрепват европейските отбранителни способности в контекста на руската военна агресия срещу Украйна. Тези цели бяха потвърдени в Стратегическия компас за сигурността и отбраната. В заключенията си относно европейската отбрана от 6 март 2025 г. Европейският съвет приветства намерението на Комисията да препоръча задействането по координиран начин на националната клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж като непосредствена мярка.

(5) В съобщението си от 19 март 2025 г.[4] Комисията прикани всички държави членки да използват по координиран начин гъвкавостта, предоставена от националната клауза за дерогация, с цел максимално увеличаване на въздействието върху отбранителните способности на ЕС. Тази гъвкавост има за цел да се улесни преходът към по-високи равнища на разходите за отбрана, при условие че не се застрашава фискалната устойчивост в средносрочен план. В това съобщение се посочва, че със задействането на националната клауза за дерогация се допуска държавите членки да се отклонят от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета при одобряването на средносрочните фискално-структурни планове или при определянето на плановете за корекции по процедурата при прекомерен дефицит, доколкото това отклонение е оправдано от увеличение на разходите за отбрана спрямо референтната година и при условие че годишното превишение до 2028 г. няма да надхвърли 1,5% от БВП. Увеличенията над този размер ще бъдат предмет на обичайните оценки на съответствието. Този максимален размер е необходим, за да се гарантира, че не е застрашена фискалната устойчивост, като същевременно се даде възможност на всички държави членки да се възползват от гъвкавостта в процеса на преминаване към по-високи разходи за отбрана. Точните суми ще бъдат определени, когато станат налични данните за бюджетните резултати, за да се гарантира, че допълнителната гъвкавост се използва само по предназначение.

(6) В препоръката си от 21 януари 2025 г.[5] Съветът одобри плана за нетните разходи на Испания.

---

[4] Съобщение на Комисията (C(2025) 2000 final) от 19 март 2025 г.

[5] Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Испания (ОВ C, C/2025/643, 10.2.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj).

(7) На 13 април 2026 г. Испания подаде искане до Съвета и Комисията за задействане на националната клауза за дерогация.

(8) В искането си Испания подчертава последиците от продължаващата агресивна война на Русия срещу Украйна, която изисква значително увеличение на разходите за отбрана. Това е извънредно обстоятелство извън контрола на всяка държава членка. Освен това Испания подчертава необходимостта Европа да стане по-суверенна, отговорна за собствената си отбрана и сигурност и по-добре подготвена да действа и да се справя самостоятелно с непосредствените и бъдещите предизвикателства и заплахи. В този контекст Испания също така посочва бързото изпълнение през 2025 г. на Промишления и технологичен план за сигурност и отбрана, съсредоточен върху модернизацията на оборудването на въоръжените сили и разработването на нови технологии. С оглед на това Испания отправя искане за задействане на националната клауза за дерогация за периода 2025—2028 г. по подобие на другите държави членки, за които Съветът вече е задействал националната клауза за дерогация в областта на отбраната.

(9) В искането си Испания представя данни за общите разходи за отбрана до 2025 г. (таблица 1). Освен това Испания изразява ангажимента си за равнище на разходите за отбрана и сигурност, съвместимо с постигането на целите на НАТО в областта на способностите за следващите години. Следователно увеличението на разходите за отбрана оказва значително въздействие върху публичните финанси на Испания.

Таблица 1: Общ размер на разходите за отбрана в Испания

	2021 г. а	2022 г. а	2023 г. а	2024 г. а	2025 г. б
Общи разходи за отбрана на сектор „Държавно управление“ (% от БВП)	0,9	1,1	0,9	0,9[6]	1,0

Източник: а: Евростат; б: Информация, предоставена на Съвета и на Комисията от Испания.

(10) Според оценките на Испания, увеличението на общите разходи за отбрана като съотношение към БВП от 2024 г. до 2025 г. е в порядъка на 0,1 процентни пункта и следователно допринася за влошаване на салдото на сектор „Държавно управление“ и увеличаване на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“.

(11) При равни други условия увеличението на разходите през периода, обхванат от националната клауза за дерогация, ще доведе до по-голям консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“ и по-голям дефицит до края на този период. Индикативните прогнози, изготвени от Комисията и допускащи до 2028 г. линейно усвояване на пълното увеличение на държавните разходи, позволено с настоящата препоръка, показват, че съотношението на дефицита към БВП и съотношението на дълга към БВП през 2028 г. ще бъдат съответно 1,5 процентни пункта и 1,1 процентни пункта по-високи, отколкото ако нетните разходи нараснат в

[6] Най-ниската стойност за периода 2021—2024 г. (0,887 % от БВП).

съответствие с плана, определен в Препоръка C/2025/643 на Съвета. Това вероятно ще изисква допълнителна фискална корекция след периода на задействане на националната клауза за дерогация, за да се изпълнят изискванията на фискалната рамка, включително за да се гарантира, че съотношението на дълга към БВП следва или продължава да следва правдоподобно низходяща тенденция или остава на разумни равнища под 60 % от БВП в средносрочен план и че дефицитът остава или е сведен под 3 % от БВП и се поддържа под референтната стойност в средносрочен план. Испания отчита, че в бъдеще вследствие на структурно по-високите разходи за отбрана може да са необходими политики за запазване на фискалната устойчивост и спазване на фискалните правила в средносрочен план. Ограниченото прогнозирано увеличение на равнищата на дефицита и дълга вследствие на националната клауза за дерогация, съпътствано от ангажимента на Испания да извърши необходимата корекция, за да изпълни всички изисквания на фискалната рамка в следващия план, гарантират запазването на фискалната устойчивост в средносрочен план.

(12) Данните за разходите за отбрана на сектор „Държавно управление“ се съставят и публикуват от националните статистически органи и Евростат в съответствие с Международната класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ)[7] в рамките на Европейската система от национални сметки (ЕСС 2010)[8]. Тези данни са подходящи за оценка на въздействието на разходите за отбрана върху дефицита, консолидирания дълг и нетните разходи на сектор „Държавно управление“, както и върху свързаните с тях понятия. Евростат, в тясно сътрудничество с националните статистически органи, определят процес на събиране на данни. Процесът на събиране на данни трябва да бъде приведен в съответствие с изискванията за докладване, установени с Регламент (ЕС) № 479/2009 на Съвета[9].

(13) Освен това за някои от договорите за военно оборудване, подписани по време на срока на задействане на националната клауза за дерогация, доставката може да се осъществи на по-късен етап, което ще окаже въздействие върху публичните финанси едва след срока на задействане на клаузата. За да се предвиди този случай, гъвкавостта, предоставена съгласно националната клауза за дерогация, следва да се прилага и за разходите за отбрана, свързани с такава по-късна доставка, при условие че съответните договори са подписани по време на срока на задействане на клаузата и че тези отложени разходи за отбрана продължават да бъдат в рамките на горепосочения общ таван.

(14) Разходите, финансирани чрез заеми, предоставени в съответствие с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г. за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“[10], автоматично ще се ползват от горепосочената гъвкавост. За

---

[7] Наръчник за източниците и методите за съставяне на статистически данни по КОФОГ – Класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ) – издание от 2019 г.

[8] Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз (ОВ L 174, 26.6.2013 г., стр. 1).

[9] Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 1).

[10] Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г. за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (ОВ L, 2025/1106, 28.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

тази цел държавите членки ще докладват на Евростат за всички свързани с отбраната разходи, направени в рамките на инструмента SAFE в категориите „отбранителни продукти“ и „други продукти за отбранителни цели“, както са определени в Регламент (ЕС) 2025/1106.

(15) С настоящата препоръка не се изменят определенията за дефицит, дълг и нетни разходи на сектор „Държавно управление“, както и свързаните с тях понятия. Данните, основани на тези понятия, следва да бъдат събрани и докладвани от Испания в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1263, Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета и Регламент (ЕС) № 549/2013.

ПРЕПОРЪЧВА:

1. През периода 2025—2028 г. на Испания се разрешава да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени в Препоръка C/2025/643 на Съвета, и да ги надвиши, доколкото нетните разходи над тези максимални темпове на растеж не надхвърлят:

   i) увеличението на разходите за отбрана като процент от БВП от 2024 г. насам;

   ii) при условие че отклонението над максималните темпове на растеж на нетните разходи не надвишава 1,5 процента от БВП.

2. През годините след 2028 г. Испания може да се отклони от аксималните темпове на растеж на нетните разходи, определени с препоръка на Съвета в съответствие с член 17, член 19 или член 20 от Регламент (ЕС) 2024/1263, и да ги надвиши, доколкото превишението на нетните разходи над тези максимални темпове на растеж е свързано с доставки на военно оборудване, договорени преди края на 2028 г., и се запазва в рамките на горепосочения общ таван.

3. В съответствие с член 22, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2024/1263 отклоненията от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, които се допускат с настоящата препоръка, няма да бъдат вписани като дебити в контролния общ баланс на Испания.

4. За да се гарантира правилното вписване на допълнителните разходи, Испания следва да включи действителните и планираните данни за общите разходи за отбрана (раздел 02 на КОФОГ), включително за инвестициите в отбраната (раздел 02 P.51 на КОФОГ), и всички разходи, които ще бъдат финансирани със заеми по SAFE, които не са обхванати от раздел 02 на КОФОГ:

   а) за годините T-4, T-3, T-2 и T-1 (като годината T е текущата година) в доклада до Комисията (Евростат) в съответствие с Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета;

б) за годините от 2021 до година T (текущата година) в националните средносрочни фискално-структурни планове и в годишните доклади за напредъка в съответствие с член 11, параграф 1, член 15 и член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1263;

в) за годините T (текущата година) и T+1 в проектите на бюджетни планове в съответствие с Регламент (ЕС) № 472/2013 на Европейския парламент и на Съвета[11].

Адресат на настоящата препоръка е Кралство Испания.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател

[11] Регламент (ЕС) № 472/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за засилване на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност (ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 1).